STRESZCZENIE

W dobie globalizacji i postępujących procesów urbanizacyjnych coraz większą wagę przykłada się do jakości życia i kształtowania przestrzeni zgodnie z potrzebami jej mieszkańców. Partycypacja społeczna oznacza aktywne zaangażowanie obywateli w procesy decyzyjne dotyczące spraw publicznych, które mają wpływ na ich życie i otoczenie. Stanowi ona istotny element planowania przestrzennego. Rosnący poziom cyfryzacji i rozwój e-administracji otwierają nowe możliwości angażowania społeczności w procesy partycypacyjne. Jedną z nich jest zastosowanie Partycypacyjnych Systemów Informacji Geograficznej (PPGIS). Koncentrują się one na pozyskaniu od społeczeństwa danych przestrzennych oraz wiedzy niezbędnej w procesach kształtowania przestrzeni, a także mogą wpływać na podniesienie poziomu partycypacji społecznej. Do narzędzi PPGIS należy geoankieta stanowiąca zarówno źródło danych, narzędzie badawcze, jak i przedmiot niniejszych badań.

W rozprawie sformułowano dwa główne cele. Pierwszy z nich ma charakter aplikacyjny i odnosi się do opracowania i implementacji uniwersalnego modelu postępowania opartego na budowie i kilkuetapowym testowaniu narzędzia badawczego (kwestionariusza geoankiety). Drugi odnosi się do zbadania roli i znaczenia oraz postrzegania partycypacji społecznej i zastosowanych w niej Partycypacyjnych Systemów Informacji Geograficznej (PPGIS) w kształtowaniu przestrzeni. Cel ten został uzupełniony poprzez sformułowanie siedmiu celów szczegółowych.

Badania prowadzone były wśród jednej z najważniejszych grup interesariuszy – mieszkańców i użytkowników przestrzeni. W celach analitycznych zastosowano szereg metod statystycznych i kartograficznych. W ramach prowadzonych badań dokonano oceny zastosowania PPGIS jako źródeł informacji o przestrzeni oraz zidentyfikowano zalety i problemy związane z ich wykorzystaniem w procesach partycypacyjnych. Oceniono również jakość danych przestrzennych pozyskanych za pomocą geoankiety. Ponadto dokonano oceny postrzegania partycypacji społecznej i PPGIS, a także określono czynniki motywujące, demotywujące oraz sposoby angażowania społeczności w procesy partycypacyjne. Badania umożliwiły sformułowanie rekomendacji w zakresie prowadzenia procesów partycypacyjnych, w tym z zastosowaniem PPGIS. Opracowano również zalecenia dla obszarów badawczych.

Przeprowadzone badania stanowią cenne źródło wiedzy dla władz publicznych, specjalistów planowania przestrzennego i innych podmiotów zajmujących się kształtowaniem przestrzeni, nie tylko na poziomie lokalnym czy krajowym. Mogą także być przełożone na grunt międzynarodowy. Wiedza ta może pozwolić na wypracowanie nowych rozwiązań wspierających angażowanie społeczności w procesy decyzyjne, przyczynić się do zwiększenia poziomu partycypacji oraz usprawnić procesy partycypacyjne. Wyniki badań mogą również przyczynić się do upowszechnienia wykorzystania narzędzi PPGIS w partycypacji społecznej.